

२६७

१५ आश्विन १५

आ. अ.

2

ह्याग्रहाणं शुभदहोसकुरुदहः ॥ तत्र जंतीसुतोपनासर्वमेवान्वर्तत ॥ आन्तराक्षपरो
 यज्ञाभीयमाणाथविधिः ॥ अथ च सनदाभात्तत्रातिशुभहीपतिः ॥ मयाचैवभवद्वि
 शुभामयपुष्पमहीपतिः ॥ निदेशोयत्तयापुष्पपतिर्ह्यतिशुभसदृशः ॥ विपरीतशुभशत्रुविष
 म्यशुभवेन्नयः ॥ परिहृतेषुचादृशेषुजाणामादृकं ॥ यो ॥ सदृशचैवसर्वेषायादवस्य
 तिकीर्षिते ॥ ततः सराजाकोर्योपुतराष्ट्रमहामनाः ॥ आद्याण्योयथाहंभ्योदहोवि
 तान्यनेकशः ॥ यथैराजशुभीमसुसव्यसाचीयुमावधि ॥ तत्सर्वमनमन्ततस्यप्रियचि
 कीर्षया ॥ कथं तदराजादृशः सन्प्रजपेत्तवथादितः ॥ शोकमस्मत्कृतं प्राप्यनम्रियेतेति
 चिन्त्यते ॥ यद्यदिकुरुदहस्यान्तीचमयस्यैवसह ॥ तभवनदवाप्तोतभोगोसेनित्यवस्थित
 तनसेसहिता ॥ पञ्चभातरः पांडुरनंदनः ॥ तस्यासीत्तः समात्सुधंतराष्ट्रस्यशसने ॥ य
 तराष्ट्रशतान्तीरान्विनीतानविषयेस्थितः ॥ त्रिपुहृतिरस्यपुत्रान्तरुवत्स्यपय
 त ॥ गोधारीचैवपुत्राणांविनियेः आदृशसिद्धिः ॥ आदृशस्यसमात्स्यान्विप्रेभ्यः प्र
 तिपाससा ॥ एवेथर्मेभ्यतोअष्टेयर्मेराकेषुविशिष्टः ॥ आदृशः सहितोथीमान्पुज
 यामासतन्त्रये ॥ वेराणां ॥ तत्र ॥ सराजासमदृशेतादृशः कुरुकुलोदहः ॥ नददृशतदा
 केचिदप्रियेपांडुरनंदने ॥ वर्तमानेषुसहृदिषोऽष्टेषुमहान्तक ॥ श्रीतिमानभवद्राजाय
 तराष्ट्रविकासतः ॥ सोयत्नेपीचगांधारीपुत्रशोकमयासुते ॥ सदैवपीतिमयासीत्वन
 येषुनिरोधित ॥ प्रियाण्येवतत्कोर्योताप्रियाणिकुरुदहः ॥ वैचित्रवीर्यंनपतौसमाचर

नेष्टुहस्तपुत्रं नानाधिये ॥ तान्नाइरास्वपश्चात्तदायता ॥ त्रालिगमहत् ॥ सचताम्भन
 महेष्वासः कयः समभवत्तदा ॥ व्यासश्च भगवानित्यमासा च केन ॥ १॥ कथोर्जुनरा
 गाधिदैवविधिर्गुह्यसं ॥ यस्मै प्रकृतानिकार्याणि व्यावहारिकानि ॥ २॥ नराद्याभनत
 नोविदुरस्तान्यकारयत् ॥ सामंतेभ्यः प्रियान्त्वक् ॥ गिरिस्तदह ॥ पति ॥ प्राप्यतेथैः स
 लवभिः सुनयानविदुः ॥ अकरोदत्तमो ॥ वदन्मोक्षदातया ॥ नचयस्मसतो
 राजाकदरिचिन्तिविद्वद्भीत ॥ विहाययाजस्यपुनः ॥ कुरुगजोप्रदिधिरः ॥ सर्वकामान्मह
 तेजाः प्रददावेविकासते ॥ आरातिकाः सपका ॥ महपांडविकास्तया ॥ ३॥ यानिहेतयन्त
 नथनराष्ट्रयथापरा ॥ काशोसिचमहात्मागिरा ॥ निविलिथानिच ॥ ४॥ पातहयैथान्माय
 एतराष्ट्रयथापंडवाः ॥ मेदेयमन्त्रमां ॥ नानिपा ॥ ५॥ निःसृष्टनिच ॥ चित्रानमह्यविकारांश्च
 चक्रस्तस्यपथाउरा ॥ येवापिशिखीपादः ॥ संयाजमन्त्रस्ततः ॥ ६॥ यानिहेततेसर्वे
 कौरवेदेयथापरा ॥ ७॥ कुरुतोश्चभगिनी ॥ नरासथस्यचामा ॥ यथाप्राप्त्याश्चवद्वोयोधित
 मरतधम ॥ किकरीः पशुपानिष्टमवीः ॥ सवलज्जतथा ॥ यथापुत्रविप्रक्रेयनकिंचिदः स
 यान्मात ॥ ८॥ नानत्वाद्भारतनित्यमेवयुधिष्ठिरः ॥ पवतेयस्मैराजस्यश्रुतावचनम
 येवत् ॥ साविशेषमवर्जतभीमसैकेविनातदा ॥ नदिततस्यथीयस्यदृष्टादपमर्षानि
 एतराष्ट्रयथापंडवा ॥ यदुत्तयुतकारितं ॥ ९॥ अमर्षानिके ॥ १०॥ वै ॥ पावनमर्ष
 वेसंश्रुतितोराजापंडवेरेदिकासतः ॥ विजहायमर्षापूर्वस्यधिभिः पशुपानि

[illegible]

आश्र-
य

4

ध्यानिदनेतरः॥ उचिनेनः कलेजानसते सोभरतस्य॥ पुनेष्वैश्वर्यमाथायवयस्येतेवनेन
 पाः॥ नचाहेवाभमलेमानिराह्योवनेवसन॥ यत्नस्यनयावीरचरिष्यामितपः परेन
 चापिकलथाकतामनप्रसः पाथेनोह्यसि फलभाजोह्यजानः कल्याणस्यतरस्यवा उ
 विधिः॥ च॥ नमोप्रोपायतेराज्यस्येवोउः विनेत्यु॥ विमामस्तुउवुंदिगजेसक्तप्रमादिने
 योहंभवतेउः चानेनपयासकृतंयद्ये॥ राजाहवंचित्तिनायंनारिदेभ्यान्मभिः॥ ग्रहोस्मि
 वंचितोमूढोभरतागरदुविना॥ निष्ठासयित्ताप्रवेणोपरिदंडः एवमाश्रयाः॥ किमेराजेन
 भोगेवीकियजेः किस्वलेनवा॥ यद्यनेनंमहीपासुः एवमेतान्पवाप्रवान्॥ पीडितंचापि
 जानामिराज्यमानमेव॥ अनेनवचसात्यंउः रितस्यननेस्वरः॥ भवाम्पिताभवानाता
 भवान्नः परमायकः॥ भववाविप्रहीनाहिकथेनिसाभहेवये॥ योयसोभवतः पुत्रोयुत्स
 र्णसत्तमः॥ अस्तरासाह्योराजपंचान्येन॥ अहंवलेगामिष्यामिभवान्नामप्र
 णालिदं॥ नमामयशासादयंभयकंदधुमहेसि॥ नाहेयजाभवाजाभवतः परवानहे
 कथंगकंवायमस्तसयातामिहेस्तहं॥ नमस्तुहेदिनः कश्चित्त्वयेथनकृतेतवभवि
 तयंतथातदिवयंचान्येचमोहिताः॥ वयंचपुत्राभवतोयथाइयोपनाइयः॥ गोधारीचैव
 जंतीचनिविशेसासतिर्ममासमोतंयदिराजेंद्रपतिराज्यगामिष्यासि॥ उदतस्तथयास्यामि
 सत्येनामिर्नालमे॥ यंहितससंप्रसागमहीसागरमेवला॥ भवतादिप्रदीनस्यनमेप्री
 तिकरीभवेत्॥ भवदीयामिदं सर्वं विरायातां प्रसादये॥ त्वदीनोमिराजेंद्रयेतनेमानसोज

५

ताकासेनसमस्तमना सजये गायत्री ध्यातुं तदित्यने मनः यच्चाहं गोपुत्रेषु गण
 वत्समहात्म्यं इत्येवमपि यदीदं पितृतामहीमिह विनाशं पश्यमानो हिसं वरात्
 गदाग्रजः एतच्छ्रेयः सपरममन्यतननादनः सोहमेतामही कानिनिदुःखं न्यात्तनसदा
 हृदये शतभूतानि धारयामि सदा सदा विशेषतस्तदहमिव मेघं च दशमुखं अस्पृष्यस्य
 शुद्धार्थं नियतोस्मि स उर्मितिः चतुर्थे नियते काले कालमिदं पितृतामही न सी विलपन्
 जेगां धारी वेदतन्मम करोत्याहमिति यो मर्त्यः परितः सदा पुषि शिरभयं हेति भयं
 तन्मनि पांउकः भूमौ शयनं पश्येत् स तिस्रं संवत्सराः नियमकपदेशेन गांधारी यश
 सिनी इत्येवमपि तन्मम ज्ञानो यो यो देवः पलायितः नानु तन्मम मियच्चाहं तत्र यन्ममि संविदः
 इत्येवमपि यन्मम ज्ञानं यन्मम ज्ञानं यन्मम ज्ञानं यन्मम ज्ञानं यन्मम ज्ञानं यन्मम ज्ञानं
 धितः पुत्रतया संपरिपालितः सदा दाना निदत्ता निश्चां दानि च पुनः पुनः प्रहंतमेव यः
 पुत्रप्राप्य चीर्णं यथावत् गांधारी इत्येवमपि पुत्रेषु यो यो दत्तं च मम इत्येवमपि यो यो दत्तं च मम
 ववैश्वर्यं हारिणः समतीना नृणां साक्षे स्वधर्मिणा हतायुधि नते पुत्रतिकर्तव्यं पश्या
 मिह रुनेदन सर्वेशस्वति तानलोका नृणां साक्षे मिथुनि हता आत्मनस्तदिते पतं प्र
 निकर्तव्यं यमं गांधारी यो यो दत्तं च मम इत्येवमपि यो यो दत्तं च मम इत्येवमपि यो यो दत्तं च मम
 यन्मम वत्सलः राजा मुकुटः कणाभूतं निष्पादेन हृदी मम हं यन्मम वत्सलः राजा मुकुटः कणाभूतं
 यो वनासहं वीर्यल्लक्ष्मणं दत्तं नृणां धार्यां सहितं नृणां नृणां धार्यां सहितं नृणां धार्यां सहितं

प्रजो व्यासः ॥ ये नान्यत्रोत्तरीन ॥ **प्रजापति** वासिके पर्वणि ॥ **व्यास उवाच** ॥ प्रथिहि रमहावाहो
 यथा ह कुरु नन्द ॥ धनराष्ट्रो महातेजास्तत्कुरुधा विवाच्यन् ॥ अथ हि ह्रदं न्यतिर्दत्तप्रजो
 विशेषतः ॥ नेदं कुरु विरत्तं सदैव दिनिमतिर्मा ॥ गोधारिच सहाभा मप्रजा करुणावेस्ति
 प्रजो के महा राज ये योगे दहते भस्म ॥ अहमप्येन देवतां प्रजो मि कुरु मे उच ॥ अनन्तो तभ
 तो राजा माह यो ह मरिष्यति ॥ राजर्षी एव पुत्राणां नाम न यः ॥ **राजर्षी** एव हि सर्वेषां
 मते वनमुपाश्रयः ॥ **वैष्णव** न उवाच ॥ रत्नक ससदा ससदा येना ज्ञत कर्मणा ॥ प्रत्युवाच
 महातेजा यम्य राजा सहासति ॥ भगवानेव को माये माये वा नेव नो यस्तु ॥ भगवानस्य रास्य
 स्य कृतस्य च य रास्यो ॥ अहं स प्रजो ॥ **भुतः** पिता राजा नृ कुरु मे ॥ निदेशवती च पितुः प्रजो भव
 ति यम्य नः ॥ **वैष्णव** न उवाच ॥ रत्नक ससदा ससदा येना ज्ञत कर्मणा ॥ प्रत्युवाच
 नरेव महा कविः ॥ यवसेन सहावाहो यः ॥ **राजर्षी** एव हि सर्वेषां मते वनमुपाश्रयः ॥ प्रजो भव
 मस्थितः ॥ सायं मया भयं नाना कथा सुप्रथिवी पति ॥ कुरु मे स्वमति प्राये मास्य विब्रकरो भ
 व ॥ **प्रथम** यवपरो यमी राजर्षी एव हि सर्वेषां मते वनमुपाश्रयः ॥ प्रजो भव
 तव यजे इषो रवा एधि यो धिता ॥ **प्रजो** भवति नाना यो नृ कुरु मे ॥ कुरु भिर्द्विणा
 वेदिरत्न पर्वत गोभिनेः ॥ **महा** हि रिष्टं गो र्भे कुरु ॥ **प्रजो** भवति नाना यो नृ कुरु मे ॥ कुरु भिर्द्विणा
 नृ विप्रो धिने नृभिः ॥ **प्रजो** भवति नाना यो नृ कुरु मे ॥ कुरु भिर्द्विणा
 यानव ॥ **आग** यितः स भस्म न मां धारी च यः ॥ **प्रजो** भवति नाना यो नृ कुरु मे ॥ कुरु भिर्द्विणा

येषु कृष्णस्तेयचिह्नैः ॥ आदानं कृष्णं च येषु न पश्यन्ति तानि ॥ अथ देहप्रदानाद्युपनिषाद्याह
विशास्त्रा ॥ आनोष्ट्रास्यलज्जासदृशैः स्यात् ॥ १ ॥ अन्विहारतेनाद्येवार्थमात्रप्रह
षकाः ॥ हिमभदेष्टावध्याद्येकैर्नानादेष्टकैर्नानाः ॥ २ ॥ अथ येन ध्यायेत्कुरुः तस्य कर्मते
अनेकालमथोभोज्यमानं कुरुः ॥ ३ ॥ अथ येन ध्यायेत्कुरुः तस्य कर्मते
चचराणां च प्रहोषते सदा ॥ ४ ॥ अथ येन ध्यायेत्कुरुः तस्य कर्मते
मथ्यादेचमदाभवेन ॥ ५ ॥ अथ येन ध्यायेत्कुरुः तस्य कर्मते
येष्टाभूरित्तिगाः ॥ ६ ॥ अथ येन ध्यायेत्कुरुः तस्य कर्मते
व्याधतः सदा ॥ ७ ॥ अथ येन ध्यायेत्कुरुः तस्य कर्मते
नानाकैः शुद्धैर्देहाद्यैः ॥ ८ ॥ अथ येन ध्यायेत्कुरुः तस्य कर्मते
कर्मणि धत्तायुक्तैश्चिह्नैः ॥ ९ ॥ अथ येन ध्यायेत्कुरुः तस्य कर्मते
तोभक्तः शुद्धः ॥ १० ॥ अथ येन ध्यायेत्कुरुः तस्य कर्मते
स्वार्थं परार्थं च स्वैरुच्यते ॥ ११ ॥ अथ येन ध्यायेत्कुरुः तस्य कर्मते
कायः स्वैरुच्यते ॥ १२ ॥ अथ येन ध्यायेत्कुरुः तस्य कर्मते
याने जनायिष्य ॥ १३ ॥ अथ येन ध्यायेत्कुरुः तस्य कर्मते
शोधनं ॥ १४ ॥ अथ येन ध्यायेत्कुरुः तस्य कर्मते
जम्भारत ॥ १५ ॥ अथ येन ध्यायेत्कुरुः तस्य कर्मते

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

न न्यायात् न जलमदृशं विदुः ॥ यत्नानि च कुरुष्वेष्टमवन्तेषां यथेष्टं कुरुते च
 आदरात् कौन्तेय ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥
 त्याज्यं चाप्यनीतिं क्रोधादिभिः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥
 योऽप्यनं च कुरुते न हि स न्यायमहं न हि स न्यायमहं न हि स न्यायमहं ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥
 पल्लवाद्यावत् ॥ निरुद्धाश्च कौन्तेय ये विदुः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥
 वतः ॥ तदा विदुः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥
 दा ॥ यदा समर्थो यानाद्यनन्तरि गौवभाशन ॥ तदा सर्वे विदुः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥
 भूमिरस्य फलादेया विदुः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥
 तानि गृहीयात्सर्वं सार्धं विदुः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥
 ते भयः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥
 जैश्च गौना विचार्यते ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥
 संप्रगतश्चेव च ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥
 दिभिरुक्ता ॥ कौन्तेय तन्निर्दिष्टं विदुः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥
 मन्त्रिभिः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥
 निष्ठेयं न ज्ञाहं वेत्तसी ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥
 दिभिर्नृणां वैश्वं क्रमेण निवर्तये ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥ अथैतन्निर्दिष्टं विदुः ॥

आश्र.

६

9

प्रेनभाचानां गच्छन् ॥ सर्वं प्रकृतिस्थानि च कथं विज्ञास्येति ॥ **वैश्या** ॥ ३८ ॥ अथ
 मीमांसायां प्रेसया मासपारिष्य ॥ **सूत्र** ॥ दत्तं वा सर्वं सुमानिने महीपतिः ॥ ततः प्रतीतमनसो
 ब्राह्मणः कुरुजो गच्छ ॥ **कुरु** ॥ विद्यां चैव वैश्यां च दत्तं वा सर्वं सुमानिने महीपतिः ॥ ततो निष्कृष्टं सुमानिने
 दत्तः प्रपन्नतः ॥ **दत्त** ॥ एतेन जने सर्वं सर्वं सुमानिने महीपतिः ॥ ततो निष्कृष्टं सुमानिने महीपतिः ॥ ततो निष्कृष्टं सुमानिने
 दत्तः ॥ तानागतानां मिश्रं दत्तं सर्वं सुमानिने महीपतिः ॥ ततो निष्कृष्टं सुमानिने महीपतिः ॥ ततो निष्कृष्टं सुमानिने
 च मतिमान् राज्ञा धनराष्ट्रो विप्रो ज्ञो ॥ **धन** ॥ ततः कुरुजो गच्छ ॥ ततो निष्कृष्टं सुमानिने महीपतिः ॥ ततो निष्कृष्टं सुमानिने
 दत्तः ॥ परस्परं हिने रताः ॥ **दत्त** ॥ इदानीं दत्तं सुमानिने महीपतिः ॥ ततो निष्कृष्टं सुमानिने महीपतिः ॥ ततो निष्कृष्टं सुमानिने
 विचार्य चैव मम ॥ **अथ** ॥ एतेन जने सर्वं सर्वं सुमानिने महीपतिः ॥ ततो निष्कृष्टं सुमानिने महीपतिः ॥ ततो निष्कृष्टं सुमानिने
 सतस्थत् ॥ भवन्तोऽप्यनुजाने ॥ **सुमानिने** ॥ महीपतिः ॥ ततो निष्कृष्टं सुमानिने महीपतिः ॥ ततो निष्कृष्टं सुमानिने
 न च सान्नेष्ट्रे प्रपन्नतः ॥ **प्रपन्नतः** ॥ मिश्रं दत्तं सर्वं सुमानिने महीपतिः ॥ ततो निष्कृष्टं सुमानिने महीपतिः ॥ ततो निष्कृष्टं सुमानिने
 कुरुजो गच्छ ॥ **कुरु** ॥ विद्यां चैव वैश्यां च दत्तं वा सर्वं सुमानिने महीपतिः ॥ ततो निष्कृष्टं सुमानिने महीपतिः ॥ ततो निष्कृष्टं सुमानिने
 धनैः चैव विप्रो विप्रो मिश्रं दत्तं सर्वं सुमानिने महीपतिः ॥ ततो निष्कृष्टं सुमानिने महीपतिः ॥ ततो निष्कृष्टं सुमानिने
 भाग्यं सुमानिने महीपतिः ॥ **सुमानिने** ॥ महीपतिः ॥ ततो निष्कृष्टं सुमानिने महीपतिः ॥ ततो निष्कृष्टं सुमानिने
 रुद्रां रत्नं महीपतिः ॥ **रत्नं** ॥ महीपतिः ॥ ततो निष्कृष्टं सुमानिने महीपतिः ॥ ततो निष्कृष्टं सुमानिने
 ततो निष्कृष्टं सुमानिने महीपतिः ॥ **ततो** ॥ निष्कृष्टं सुमानिने महीपतिः ॥ ततो निष्कृष्टं सुमानिने
 दत्तः ॥ **दत्त** ॥ इदानीं दत्तं सुमानिने महीपतिः ॥ ततो निष्कृष्टं सुमानिने महीपतिः ॥ ततो निष्कृष्टं सुमानिने

६

तत्रैतदिह... कारयेत्ता... कृत्वा स्ववत्तुहं यो... स्वभूमौ यो... युद्धे परभूमौ त
 येवत्तु... कलप्रसादयेत्ता... विदितो नयनं... स्वविषये तत्र समादिनिरुपक्रमे त
 सर्वेष्वमहा राजशरीरधारयेदिह... चेत्पेदचेव कर्त्तव्यं... निश्चये परं... एवमेव च भुवा
 चो लोके स्मिन् स्थाने नृपः... प्रेतस्वर्गे तद्याग्रे... निश्चये परं... एवमेव च भुवा
 नित्यं प्रजाहितं... उभयोर्लोकयोस्तत्प्रामाण्यं... निश्चये परं... एवमेव च भुवा
 रेण च... मया येन पंचकव्यं प्रीता ये नृपसुतम... निश्चये परं... एवमेव च भुवा
 प्रियस्ततः प्रजानां त्वस्वर्गं सुखं मवाप्स्यसि... निश्चये परं... एवमेव च भुवा
 येदापि धर्म्या प्रजास्तं लोफुल... निश्चये परं... एवमेव च भुवा
 मियथा स्थेयि वीयते... भूयश्चेदास्य शास्त्रं देवचारा... निश्चये परं... एवमेव च भुवा
 मथ सुदने चिद्रे सजयेच्चैव कौन्तेय त्वमर्हसि... निश्चये परं... एवमेव च भुवा
 कर्त्ता... निश्चये परं... एवमेव च भुवा
 मता... निश्चये परं... एवमेव च भुवा
 त्रका... निश्चये परं... एवमेव च भुवा
 काला... निश्चये परं... एवमेव च भुवा
 कदा... निश्चये परं... एवमेव च भुवा
 नृमते... निश्चये परं... एवमेव च भुवा

तां ध्यात्वा नमस्कृत्यः ॥ **नमो भगवते वासुदेवाय** ॥ स चापि ज्ञानं यामास यथावत्तत्र
 नैव ह ॥ **ममोच भवतां सम्यक् कुरुष्व साधुः कृताच्युताः** ॥ असम्यक्वां न हो मां मां स्तुतं तव मनसि
 ते ॥ यदा उच्यते नेनेदं भक्तं राक्षसकंदकं ॥ अपि तत्र न वेमदोऽर्चुं दिशं शं धर्मानं ॥ न सा पराधो
 उच्यते शभिमानान्महोदितः ॥ विमर्दः समह्य नासीत् ॥ **नमो भगवते वासुदेवाय** ॥ तस्य साधुतापी
 देयदित्वा साधुवेकते ॥ न सोऽनृदिनं कर्तव्यमयं यदो मं गीर्जसिः ॥ हृदये हतप्रभो यतः ॥ त्विनो यं
 जनाधिपः ॥ पूर्वगतो च स यो यमिति कृताच्युता न च ॥ **युं च कुरुष्व साधुः कृताच्युताः** ॥ तस्य
 धारी पुत्रशोकाती शुष्मा न्या दनिवेमय ॥ हतप्रभो विमो हं विदिता उः ॥ त्विनो न दः ॥ अनुजानो
 न भदं वो नृगवः शारंगं वः ॥ **अथ च कौरवो राजा जंजीवुः** ॥ पुत्रो धुयिधिरः ॥ सर्वे भवद्भिर्दृष्टव्यः समे
 षु विषमेषु च ॥ न तां त्विष्यं चेव मं मिथ्या नि कदा च न ॥ **विमर्दः** ॥ सचिवाय स्य भानराविप्रलौज
 सः ॥ लोकपालसमायेते सर्वे धर्मा र्थदर्शिनः ॥ **ब्रह्मैवेष्टं वा नेव सर्वं भूतजगत्पतिः** ॥ पुथिधि
 रो मदाते जा भवतः पालयिष्यति ॥ **अथ राक्षसैः स मया कृतं कृतं ब्रवीमि चः** ॥ **पश्यन्मां समया**
 दतः सर्वं वा वो पुथिधिरः ॥ भवतां स च वीर्यं सारं भूतः कृता मया ॥ पदेयतेः कृतं किंचिद्वा
 लीकवः स नो मीमा ॥ यद्वेन स धीयेत न दनुता मर्दः ॥ **भक्त्यै न हि मे मन्यः कृतं सर्वः कदाचन**
 आप्तं ते गुरुभक्तानां मे षो नृपतिर्द्विदमसः ॥ ते स्तां मं विप्रबुद्धीमां लो नो कर्म चा विमो ॥ कृते या
 मिवः सर्वान् गो धारी सहितो मया ॥ **इत्युक्त्वा** ॥ स नृपतिं च गो रत्नं न पदा मनाः ॥ नो वदं प्या कृताः
 किंचिदीलाचक्रः पश्य सर्वं ॥ **इति श्री महाभारते आश्वमेधे सप्तमोऽध्यायः** ॥ दैवपायन उवाच ॥

आश्र-

॥

११

सह्यापर्यादिना ॥ न च सत्त्वोदयेन नृका रोगे भवन्तु ॥ न भवत्यत्र तत्र भूत्या न कर्णो न
च सो वलः ॥ यद्विषास्ताः क्रूरश्रेष्ठाः सन्तश्च सह स्वराः ॥ सर्वे दैवकृतं विद्वि को न किं वक्रम
हति ॥ गुरुर्मि भगवान् स ह्यहं न गतः प्रभः ॥ धर्मः सान्न न गच्छः यमेवं ज्ञानी महेशु
भ ॥ भवतां वीरहो कस्यः समुद्रयो न गच्छिषेः ॥ हितायैः समनु रूत विद्वि को न किं वक्रम
व ॥ प्राप्य ते च भवान् पुण्यार्थमेव चरमां स्थितिं ॥ वेदपुराण च कृत्स्नं सत्यं मरुत सतम
दृष्ट प्रदा न मपि वः पां उवाच ॥ तिनो रुद्रा ॥ समर्थो विद्वि स्यापि पात्रने किं पुनः दिने ॥ अत्र
वत्स्यं निवर्त्तयि मत्त समे सुविद्य मे सुच ॥ अज्ञां क्रूरकृते ॥ वेदपुराण च कृत्स्नं सत्यं मरुत सतम
या प्रहारांश्च बालयत्नेषु यो रुद्रः ॥ एतन्नाभिपश्येत् ॥ अत्र नृते व ॥ उवाचः ॥ ईहं दृष्टी मरुदहो
तः सदा वेश्या वणो यथा ॥ अज्ञां प्रहारांश्च बालयत्नेषु यो रुद्रः ॥ एतन्नाभिपश्येत् ॥ अत्र नृते व ॥ उवाचः ॥ ईहं दृष्टी मरुदहो
उवाच भवतर्षभ ॥ अज्ञां प्रहारांश्च बालयत्नेषु यो रुद्रः ॥ एतन्नाभिपश्येत् ॥ अत्र नृते व ॥ उवाचः ॥ ईहं दृष्टी मरुदहो
जस्य वे ॥ न करिष्यति न मर्त्ये न ध्याभी यार्त्तनाद ॥ अज्ञां प्रहारांश्च बालयत्नेषु यो रुद्रः ॥ एतन्नाभिपश्येत् ॥ अत्र नृते व ॥ उवाचः ॥ ईहं दृष्टी मरुदहो
वीर्यवतो महात्मानः पौराणो च हि जैरताः ॥ अज्ञां प्रहारांश्च बालयत्नेषु यो रुद्रः ॥ एतन्नाभिपश्येत् ॥ अत्र नृते व ॥ उवाचः ॥ ईहं दृष्टी मरुदहो
न च तेन करिष्यति प्रतिकूलानि कदिचित् ॥ अज्ञां प्रहारांश्च बालयत्नेषु यो रुद्रः ॥ एतन्नाभिपश्येत् ॥ अत्र नृते व ॥ उवाचः ॥ ईहं दृष्टी मरुदहो
करिष्येति पौराजानयदाजयः ॥ अज्ञां प्रहारांश्च बालयत्नेषु यो रुद्रः ॥ एतन्नाभिपश्येत् ॥ अत्र नृते व ॥ उवाचः ॥ ईहं दृष्टी मरुदहो
न विष्यति मृत्युं यस्मि य रायणाः ॥ अज्ञां प्रहारांश्च बालयत्नेषु यो रुद्रः ॥ एतन्नाभिपश्येत् ॥ अत्र नृते व ॥ उवाचः ॥ ईहं दृष्टी मरुदहो
गिथस्मीणि न मस्ते भवतर्षभ ॥ अज्ञां प्रहारांश्च बालयत्नेषु यो रुद्रः ॥ एतन्नाभिपश्येत् ॥ अत्र नृते व ॥ उवाचः ॥ ईहं दृष्टी मरुदहो

॥

[illegible]

सा अथा निमेषः स राजः प्रतिरुहोत्तवान् । धनराष्ट्रं तदा कामाभिपूज्य पुनः पुनः
निरुजं यामास तदा प्रकृती क्लेशानेः शानेः सनेः सैद्यमिते । यत्तापे च कथं दितं सखा
प्रांजलिः पूजया मासतं नृपं भरतर्षभ । ततो विवेकाभिवर्गेण धार्मिकरितेन तपः । युष्मा
याचेव शर्वय्याय चकार निवायतत् । रतिप्राप्तिं मेव सिद्धिं च प्राप्य नृप । ततो रजसो
युष्मायां धनराष्ट्रादिकामि सतः । विदुरं प्रेषयामास विदुरनिवेदाने । स गता राजवच
नाड्याचाङ्गुतमोष्ठं । अपिष्टिरमहातेजाः सैव धृतिमतामिव । धनराष्ट्रो महागजो
वनवासाय दत्तः । अमिष्टतिवैभवा जगन्मोक्षोक्तिमीमां । सत्तु कुरु कुरु श्रेष्ठ
केचिदर्थमभीप्सति । आहं भिक्षुनिदातुं सगोत्रं मे ममहात्मनः । इमां स सोमदत्तस्य
वाङ्मयं कथं वधीमतः । स्वपुत्राणां च सर्वेषां यो चाप्येव हृदो हता । यदि च भवतु जगदीश
सैव वायसदस्य च । एतत्तु तावदेव न विदुरस्य धिष्ठिरः । इहः स पूजया मासगुण
केशस्य उवः । न तभी मोहवको यस्तु दत्तं तत्तु हेतुदः । विदुरस्य महानेजा इयं धनक
तस्मिन् । अभिप्राये विदितान् भीमपुत्रस्य कालानः । विरोदी किंचिदावस्य तन्वाचन
यमे । भीमराजापि तावदेव तन्वाचनं दत्तः । यत्तापि कलिसर्वेषां सत्तु दामोददेदिके
भवतानि निर्जिते दिने दातुं । इति कुरुवः । भीष्मादीनां ममहात्मनां न दत्तं तन्महोदधिमा
ताय ममहात्मना धनराष्ट्रः प्रसादति । याचित्वायः प्राप्ताः । एष्यत्तत्तस्य पर्यया । यो सो
पथित्वाः कालायाः भती भज्यत गथिपः । यो विदितं तन्वाचनं तन्मभीप्सति । मा

四

वासुदेवादिभिरुक्तं तदा तदा वदन्तः श्रीकृष्णदीनानां च सर्वेषां सहस्रमासकारिणां ममको
 मापि निविभोगाभ्युदयः सुदुर्मना ये पावनमस्तु ॥ १७ ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥
 यतः श्रीमसेनः कदादेवाकीर्त्या च केथनं जयं ततश्च विदुः श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥
 श्रीमसेनेन कोपं सत्यपतिः कर्तुमर्हति ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥
 विवेकविधेयं श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥
 यावच्चरन्तः सन्तः सन्तः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥
 अमिनिवाचः सपाथिवः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥
 जयतिराज्यपाथिवः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥
 तान्तामस्यस्यः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥
 संशयः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥
 विदुः श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥
 नमादितः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥
 हाना ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥
 अनुज्ञानानि राजर्षे यज्ञः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥
 आदिवमहाबाह्वी च जने विनिः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥
 चनीतो महाबाह्वीः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णाय नमः ॥

14

२५

द... प्र... कि... प्र... द... मि... त... मे... व...
 न... स... द... स... न... स... न... य... न... य...
 न... स... स... य... न... स... न... य... न... य...
 द... न... न... न... स... न... स... न... य...
 थ... न... न... न... स... न... स... न... य...
 यो... न... न... न... स... न... स... न... य...
 यो... न... न... न... स... न... स... न... य...
 यि... न... न... न... स... न... स... न... य...
 द... न... न... न... स... न... स... न... य...
 म... न... न... न... स... न... स... न... य...
 स... न... न... न... स... न... स... न... य...
 यि... न... न... न... स... न... स... न... य...
 न... न... न... न... स... न... स... न... य...
 व... न... न... न... स... न... स... न... य...
 म... न... न... न... स... न... स... न... य...
 त... न... न... न... स... न... स... न... य...

अस्मात्तरज्यगोचरावेमायसाविनि॥ कथं वस्तुनिर्गतेषु प्रसीदमे॥ रतिश्रीः
 ॥ रते आश्रममिदं पैवरी॥ अथ काष्ठाकलाकासः कुंजी सुवर्णपुष्पवती॥ राजगामाश्रमा
 लीभीमस्तामिदमवतीत॥ यस्यापि मिदं कुंजी भातवपुर्निमित्तं॥ साव्यारात्रधर्माश्चतदेवं
 तेजतोमतिः॥ किं वयं कारिताः पूर्वमेव साधुविहीनयः॥ कस्य हेतोः चरित्यत्र न वेगं तमभीप
 सि॥ वनाचापि किमातीताभयत्वावासावयं॥ उः लपो कस्य हेतोः साही पुत्रादिमौतयाः प्र
 सीदमातमीगाहं वनमययशालिनि॥ शिष्येयैथिनिर्गतेषु प्रसीदमे॥ रतिसानि
 शिनेवाश्वनवासायभाविनी॥ साव्यारात्रधर्माश्चतदेवं॥ कस्य हेतोः चरित्यत्र न वेगं तमभीप
 विषयवदनमसा॥ वनवासायगतेषु प्रसीदमे॥ रतिसानि
 तती॥ जगामैव महाप्रज्ञायाद्वी कृतं दिश्या॥ अथ काष्ठाकलाकासः कुंजी सुवर्णपुष्पवती॥ राजगामाश्रमा
 तः प्रसमाश्रमिपुत्रात्तुचमवतीत॥ यस्यापि मिदं कुंजी भातवपुर्निमित्तं॥ साव्यारात्रधर्माश्चतदेवं
 यावदक्षिणाव॥ कृतमद्वेषोऽर्धवयसः॥ कस्य हेतोः चरित्यत्र न वेगं तमभीप
 वादपि॥ सानिभिः परिभूतानां कृतमुद्वेगं॥ कस्य हेतोः चरित्यत्र न वेगं तमभीप
 यथाशक्तं न प्रपन्नरतिचोद्वेगं कृतं॥ यथाशक्तं न प्रपन्नरतिचोद्वेगं कृतं॥ कस्य हेतोः चरित्यत्र न वेगं तमभीप
 यथाशक्तं न प्रपन्नरतिचोद्वेगं कृतं॥ यथाशक्तं न प्रपन्नरतिचोद्वेगं कृतं॥ कस्य हेतोः चरित्यत्र न वेगं तमभीप
 दिनिचोद्वेगं कृतं॥ यथाशक्तं न प्रपन्नरतिचोद्वेगं कृतं॥ यथाशक्तं न प्रपन्नरतिचोद्वेगं कृतं॥ कस्य हेतोः चरित्यत्र न वेगं तमभीप
 दर्शयंकृतं॥ भीमसेनादनरजस्तथायं वासवोयम॥ नावसीदेतरतिचोद्वेगं कृतं॥ न

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

ऊतः सहदेवश्च न येनोपायवर्तिनो ॥ तथा कथं न सोऽपि तिरोहर्षोऽपि कृतं ॥ इयं च ब्रह्मीया
मातेत्यात्मा यतलोचनः ॥ अथात्मानं लेखिष्यामस्मिन्निचः ॥ कर्म ॥ अतस्तं मेव चोभीमवेपंती
कदलीमिव ॥ स्त्रीयमोहो मरिचो नीलधातुन पराविणः ॥ इत्येवमेव मुदा ॥ अथाहं सीवत्यर्थ
कथनं ॥ न देवविदितं मया प्रकाशतमिदं ॥ भिन्नं तन्मया ॥ अतस्तं मेव चोभीमवेपंती
अमिहंतीनात्पत्न्यरीयथा ॥ केषां पक्षे परास्वभावाः ॥ इत्येवमेव मुदा ॥ अथाहं सीवत्यर्थ
मया स्पष्टं नृपाः ॥ युष्मातेनो विद्यया च मया दृष्टं ॥ इत्येवमेव मुदा ॥ अथाहं सीवत्यर्थ
त्रकाः ॥ कथं नरा जनेषु येन येन तेषां पत्न्याः ॥ अथाहं सीवत्यर्थ ॥ इत्येवमेव मुदा ॥ अथाहं सीवत्यर्थ
स्पृष्टाः ॥ यो वा वाक्यो येन पाश्चिमाः ॥ अथाहं सीवत्यर्थ ॥ इत्येवमेव मुदा ॥ अथाहं सीवत्यर्थ
नृपलं पुत्राः ॥ अथाहं सीवत्यर्थ ॥ इत्येवमेव मुदा ॥ अथाहं सीवत्यर्थ
येनैवास्मिन्नेव हृदये ॥ अथाहं सीवत्यर्थ ॥ इत्येवमेव मुदा ॥ अथाहं सीवत्यर्थ
येनैवास्मिन्नेव हृदये ॥ अथाहं सीवत्यर्थ ॥ इत्येवमेव मुदा ॥ अथाहं सीवत्यर्थ
नृपलं पुत्राः ॥ अथाहं सीवत्यर्थ ॥ इत्येवमेव मुदा ॥ अथाहं सीवत्यर्थ
येनैवास्मिन्नेव हृदये ॥ अथाहं सीवत्यर्थ ॥ इत्येवमेव मुदा ॥ अथाहं सीवत्यर्थ
येनैवास्मिन्नेव हृदये ॥ अथाहं सीवत्यर्थ ॥ इत्येवमेव मुदा ॥ अथाहं सीवत्यर्थ

١٢

2

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

78

१८

[illegible]

आश-
६

49

दयोगमनप्रति। नहि तोगै रवे एह मशकं त एह जसा। ममने प्रति यने द्वज दिदे समस्य
ते। दिद्या इत्यामितां कुंती वने यो न पदि। ते। दित्या ता यो ह का कृपा ची रपरितो। प्रा
सादहर्म्यं स वदा सतंत सख मा गिरी। कवी वज्र नने प्रं। एह मि रय दुः खितं। अनित्य
त्वत्त भक्तो नागतयो भवतर्ष भ। कुंति य जय ना य जल सदा पविता वने। एह देव वचः प्र
ता द्यो पदी यो विना यथा। उवाच देवा राजा न मा विदुः। एह देव कुंदा इत्यामितां देवी यदि
जीवति सा एथा। जीवेत्या य म प्रीति भवि वि धा ते ज न। य। एव नि स्त भति नि त्थ मने र म
ना मनः। यो य त म स्मान रा ने प्र म य सा या ज वि धा ति। य। स्थित चे म वि दि स ज न व ध
ज न। को लं त्प दर्शनं कुंती यं यथाः स्व सं र स्य च। एतं न। एव देव द्यो प द्या भ रत र्ष भ स
ना य ता त्स मा ता य स र्वा नि द म वा च ह। नि द्यं त न म भि नो य भू त र थ कुं ज री। इत्या मि
वन सं स्थ च एत रा प्र म हो प ति। स्म ध दान अ की र्णं या ना नि वि वि धा नि च। स जी क्रिये
ता स र्वा वि धि वि का य सु र र य। प्रा क रः प रा वेश य की य वि त्प न धे व च। नि र्घो त के
श पा त्वा शु क त ले वा प्र म म नि। य स यौ र ज नः क वि ह म्भु मि क ति पा र्थि वं। प्र व ह तः स वि
दि नः स व या त स र वि तः। स रः पौ रो ग वा ये व स र्धं वि दे म दान सा। वि वि धे म ह्य यो न्प च श
क रे न र ता म म। य या गो व द ता चे व यो भू त र ति ग वि र। क्रिये तां प रि वा प य वे र मा नि
लि लि धा नि च। एव मा ल य स ता सः भ्रा तृ यिः स ह यो उ वः। यो भू ते नि र्घ यो रा ज व म स्त्री
इ ह पुर सारः। स व दि दि त्प स ने वं ज ना यैः य रि पा ल य न। एव स र प तिः पं च त नो ग क ह नं

१६

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

आश.

१

20

वैधद नतः प्रमादितः सतीजनस्तदमंजसा विवेकासुमहादेयतुल्यमरतसंभारः
 श्रीमहोपाध्यायसिपमर्दिप्रिष्टे पावनउच। ततः सांस्वास्वादवनीयपदानय
 अभिजग्वर्नरपतेराशमवितयः नाः सचयोधनैवसंकीधेचराष्ट्रनिवासिनः नित्यश्र
 कुरुमख्यानोपद्विरेवान्ययुक्तदः प्रप्रभेतेनतोडः सुहुतयाष्ट्रपादवाः सुसत्यागएग
 कीर्यकदलीवनरोभिते नतस्तत्रसमापकसमापसांदिधुतवतीः मिडवागतादृष्टके
 तदलसमन्विताः तानपकृततोसजः कसेः कोरेयतेः पित्तयेष्टेः मातेः साकमिति
 वाष्पपरिसतः नेतमसुक्ततोवाचं यभनामयः नः कथाः प्रसदं मस्यवार्थगत
 शतिप्रयोः तैराख्यातेनमागीगततस्तेजग्वरेजसाः साविहरेतान्स्वीनद्यपदानयः
 ततस्तेसत्तराजग्वपित्तदेहीनकेः देवाः सहदेव नप्राथावसत्रसाहयाः सत्यरे
 कुरुदेवीमामातः पादावपष्टोतः साचवाध्याः कः प्रददीदयितेः सतः वाङ्मयोमे
 परिषज्जसमुत्राम्यचप्रवकः गोथायाः कथयामः सहदेवमुपस्थितः अनतरंचरा
 जानभीमसेनमथाजिते नकुलेचष्ट्यादृष्टाः तरमः पचकमः सयश्राकृतितयोहं
 पयोहतप्रवयोः कथेजीतौततस्तेतोदृष्टाः सत्यः राजातः त्वरयोमेतस्पर्शनच
 महासनाः प्रतामितायमेधातीसमाष्टासयतः पतनलेवाध्यमत्तज्जगोथायीसः
 हितेनपः उपतः सहात्मनामातरंचयथाविधिः देवोतोयकलेशानजगदृष्टेस्त
 रंनतः पादवातलुसंस्तंभावावाधिसितापुनः नथानार्थोत्सिंहानोसचयोधजन

२

[illegible]

क्राप्र.
२५

२१

तत्पार्श्वेन कर्तव्यं तन्नाभाये **॥** तत्पार्श्वेन कर्तव्यं तन्नाभाये **॥** तत्पार्श्वेन कर्तव्यं तन्नाभाये **॥** तत्पार्श्वेन कर्तव्यं तन्नाभाये **॥**
कृत्वा धर्मं प्रतिपद्यतः **॥** कृत्वा धर्मं प्रतिपद्यतः **॥** कृत्वा धर्मं प्रतिपद्यतः **॥** कृत्वा धर्मं प्रतिपद्यतः **॥**
राचेवनरेन्द्रे कस्यायेषा सदा **॥** राचेवनरेन्द्रे कस्यायेषा सदा **॥** राचेवनरेन्द्रे कस्यायेषा सदा **॥** राचेवनरेन्द्रे कस्यायेषा सदा **॥**
मवाणि **॥** मवाणि **॥** मवाणि **॥** मवाणि **॥** मवाणि **॥** मवाणि **॥** मवाणि **॥** मवाणि **॥** मवाणि **॥**
सन्तानरासेधनिशुतस्या **॥** सन्तानरासेधनिशुतस्या **॥** सन्तानरासेधनिशुतस्या **॥** सन्तानरासेधनिशुतस्या **॥**
रथामतनः स्थितातये **॥** रथामतनः स्थितातये **॥** रथामतनः स्थितातये **॥** रथामतनः स्थितातये **॥**
कमलायमादी **॥** कमलायमादी **॥** कमलायमादी **॥** कमलायमादी **॥** कमलायमादी **॥** कमलायमादी **॥** कमलायमादी **॥** कमलायमादी **॥**
इतो रणे घोडोणादिभि **॥** इतो रणे घोडोणादिभि **॥** इतो रणे घोडोणादिभि **॥** इतो रणे घोडोणादिभि **॥**
जपानः **॥** जपानः **॥** जपानः **॥** जपानः **॥** जपानः **॥** जपानः **॥** जपानः **॥** जपानः **॥** जपानः **॥**
तावाञ्जसापभावाद्यन्तु **॥** तावाञ्जसापभावाद्यन्तु **॥** तावाञ्जसापभावाद्यन्तु **॥** तावाञ्जसापभावाद्यन्तु **॥**
वेष्टावनडाव **॥** वेष्टावनडाव **॥** वेष्टावनडाव **॥** वेष्टावनडाव **॥** वेष्टावनडाव **॥** वेष्टावनडाव **॥** वेष्टावनडाव **॥** वेष्टावनडाव **॥**
हानीयते धर्मसर्वसदा **॥** हानीयते धर्मसर्वसदा **॥** हानीयते धर्मसर्वसदा **॥** हानीयते धर्मसर्वसदा **॥**
स्त्रीसदयालेचमसेनिवि **॥** स्त्रीसदयालेचमसेनिवि **॥** स्त्रीसदयालेचमसेनिवि **॥** स्त्रीसदयालेचमसेनिवि **॥**
सिकेशवणि **॥** सिकेशवणि **॥** सिकेशवणि **॥** सिकेशवणि **॥** सिकेशवणि **॥** सिकेशवणि **॥** सिकेशवणि **॥** सिकेशवणि **॥**
समैः पौरजानसदे **॥** समैः पौरजानसदे **॥** समैः पौरजानसदे **॥** समैः पौरजानसदे **॥** समैः पौरजानसदे **॥**
सुदरचमैवो **॥** सुदरचमैवो **॥** सुदरचमैवो **॥** सुदरचमैवो **॥** सुदरचमैवो **॥** सुदरचमैवो **॥** सुदरचमैवो **॥** सुदरचमैवो **॥**

२२

[illegible]

[illegible]

[illegible]

आश-
२५

केमदधिभिः॥ आसर्ग्यभूतं तपस्यैव लोहं कंया मितः॥
ममभीषितं॥ इष्टं पृथुमस्य तपस्यैव लोहं कंया मितः॥
वर्णिः॥ जनमेजय उवाच॥ वनं तपस्यैव लोहं कंया मितः॥
कुंत्यसमानितं॥ विदुरेवादि॥ तपस्यैव लोहं कंया मितः॥
मंदले॥ यतसाश्चर्यमिति वैक॥ तपस्यैव लोहं कंया मितः॥
वनवासे च कौरव्यकियं तका॥ तपस्यैव लोहं कंया मितः॥
राष्ट्रतेन वससेत्या नवस॥ तपस्यैव लोहं कंया मितः॥
तेषु ज्ञानात्तदा राजन उवाच॥ तपस्यैव लोहं कंया मितः॥
समेकं विजृम्भते ससैन्यतः॥ तपस्यैव लोहं कंया मितः॥
षोडशैवा कथाभिर्हृदयानि यो॥ तपस्यैव लोहं कंया मितः॥
वदेयलभ्यमहातपाः॥ तपस्यैव लोहं कंया मितः॥
जोचकेमहामनाः॥ तपस्यैव लोहं कंया मितः॥
प्राप्यपुमिष्टिरात॥ तपस्यैव लोहं कंया मितः॥
हामतिः॥ तपस्यैव लोहं कंया मितः॥
सिधुश्च नाला॥ तपस्यैव लोहं कंया मितः॥
मयोणां च पुराण॥ तपस्यैव लोहं कंया मितः॥

२५

आश.
१५

दोन श्रुति वीरान्तरमिलिता ॥ एत ॥ १ ॥ न शो मिम विमलामिडः
 त्रयो कसमाहितः ॥ प्रतिमरि ॥ २ ॥ न कुलारिस्थि
 तस्य राजस्यः परिदेविते ॥ ३ ॥ न यः ॥ ४ ॥ न तु पदपुत्रासुतम
 श्यातष्टे ॥ ५ ॥ ना सो च नरत्न
 वीत ॥ ६ ॥ मयुरच हन नना देवी प्रोभा ॥ ७ ॥ न नरत्न ॥ ८ ॥ न नरत्न ॥ ९ ॥ न नरत्न ॥ १० ॥
 मयरा सो हना न पुत्रा न सो च नरत्न ॥ ११ ॥ न नरत्न ॥ १२ ॥ न नरत्न ॥ १३ ॥ न नरत्न ॥ १४ ॥
 शो न वसनी ॥ १५ ॥ मयरा सो हना न पुत्रा न सो च नरत्न ॥ १६ ॥ न नरत्न ॥ १७ ॥ न नरत्न ॥ १८ ॥
 लोक नरत्न ॥ १९ ॥ न नरत्न ॥ २० ॥ न नरत्न ॥ २१ ॥ न नरत्न ॥ २२ ॥ न नरत्न ॥ २३ ॥
 वसनी ॥ २४ ॥ न नरत्न ॥ २५ ॥ न नरत्न ॥ २६ ॥ न नरत्न ॥ २७ ॥ न नरत्न ॥ २८ ॥
 सत मा भू शो च निभा विनी ॥ २९ ॥ न नरत्न ॥ ३० ॥ न नरत्न ॥ ३१ ॥ न नरत्न ॥ ३२ ॥
 मयरा सो च निभा विनी ॥ ३३ ॥ न नरत्न ॥ ३४ ॥ न नरत्न ॥ ३५ ॥ न नरत्न ॥ ३६ ॥
 विरा सह महारणे ॥ ३७ ॥ श्रीमतो मयरा सो च निभा विनी ॥ ३८ ॥ न नरत्न ॥ ३९ ॥ न नरत्न ॥ ४० ॥
 न नरत्न ॥ ४१ ॥ न नरत्न ॥ ४२ ॥ न नरत्न ॥ ४३ ॥ न नरत्न ॥ ४४ ॥ न नरत्न ॥ ४५ ॥
 न नरत्न ॥ ४६ ॥ न नरत्न ॥ ४७ ॥ न नरत्न ॥ ४८ ॥ न नरत्न ॥ ४९ ॥ न नरत्न ॥ ५० ॥
 न नरत्न ॥ ५१ ॥ न नरत्न ॥ ५२ ॥ न नरत्न ॥ ५३ ॥ न नरत्न ॥ ५४ ॥ न नरत्न ॥ ५५ ॥
 न नरत्न ॥ ५६ ॥ न नरत्न ॥ ५७ ॥ न नरत्न ॥ ५८ ॥ न नरत्न ॥ ५९ ॥ न नरत्न ॥ ६० ॥
 न नरत्न ॥ ६१ ॥ न नरत्न ॥ ६२ ॥ न नरत्न ॥ ६३ ॥ न नरत्न ॥ ६४ ॥ न नरत्न ॥ ६५ ॥
 न नरत्न ॥ ६६ ॥ न नरत्न ॥ ६७ ॥ न नरत्न ॥ ६८ ॥ न नरत्न ॥ ६९ ॥ न नरत्न ॥ ७० ॥
 न नरत्न ॥ ७१ ॥ न नरत्न ॥ ७२ ॥ न नरत्न ॥ ७३ ॥ न नरत्न ॥ ७४ ॥ न नरत्न ॥ ७५ ॥
 न नरत्न ॥ ७६ ॥ न नरत्न ॥ ७७ ॥ न नरत्न ॥ ७८ ॥ न नरत्न ॥ ७९ ॥ न नरत्न ॥ ८० ॥
 न नरत्न ॥ ८१ ॥ न नरत्न ॥ ८२ ॥ न नरत्न ॥ ८३ ॥ न नरत्न ॥ ८४ ॥ न नरत्न ॥ ८५ ॥
 न नरत्न ॥ ८६ ॥ न नरत्न ॥ ८७ ॥ न नरत्न ॥ ८८ ॥ न नरत्न ॥ ८९ ॥ न नरत्न ॥ ९० ॥
 न नरत्न ॥ ९१ ॥ न नरत्न ॥ ९२ ॥ न नरत्न ॥ ९३ ॥ न नरत्न ॥ ९४ ॥ न नरत्न ॥ ९५ ॥
 न नरत्न ॥ ९६ ॥ न नरत्न ॥ ९७ ॥ न नरत्न ॥ ९८ ॥ न नरत्न ॥ ९९ ॥ न नरत्न ॥ १०० ॥

२५

आशु.

२६

११६

विष्णुमोहयिता वभानमा ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥
 पितृवृत्तं न रदिगी ॥ गदे ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥
 सुनरेव त ॥ कथा ह म भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥
 दितः ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥
 तट्टमिजा भाव श्र प ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥
 येलभतो काम मयेव ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥
 भावमेव म न यथा ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥
 वैश्वरी यथा विष्णु निदे ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥
 शास्त्र ह यो गानि प च य ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥
 ये ततो मान सो न र ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥
 लवतो वर ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥
 उमा भ्रातृ लो ला ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥
 च मे भवे वा पि या वली ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥
 सा को भव न म ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥
 वर रथ भा ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥
 निदिने ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥ ततो ह म न भवेत् ॥

२६

आशु

२७

२७

चमः॥ निवासमस्तुतेहोमः॥
 निवासमस्तुतेहोमः॥
 तनः कृतमिधिकास्तेने॥
 वैशंपायनउच॥ ततोनि॥
 तमास्तुमागताः॥ यतः॥
 विभितः समाविधात॥
 जनाः सर्वेयथाचयः॥
 सर्वान्तेकाकाहामभिः॥
 नावादेशानिवासिनः॥
 पोर्यसेनयोः॥ ततको॥
 तस्यः सहस्रशः॥ विराट्पुत्रः॥
 ततः॥ कार्पाड्योः॥
 लला गोराजपुत्रः॥
 ललाप्रकश्चैवराजः॥
 तेनैवहोवद्वताः॥
 रतेनैवोयोधनोयचः॥

२८

तत्राप्रपन्ननाशैर्वा देवयथोपि च देवायुर्देवतया देवतयेत्यत्राः तत्रेतेनि
 यनेप्राप्ताः ऊरुत्तेत्रराजनिरे मयदेमालोयोयः मयदेमालोयोयः मयदेमालोयोयः मयदेमालोयोयः
 के मयदेमालोयोयः पतिताव पांडे मयदेमालोयोयः पतिताव पांडे मयदेमालोयोयः पतिताव पांडे मयदेमालोयोयः
 जायेवपुपिधिरः कलिंदयो यनेमिदियुक्तः कलिंदयो यनेमिदियुक्तः कलिंदयो यनेमिदियुक्तः कलिंदयो यनेमिदियुक्तः
 सान्प्रभदर्शने मयदेमालोयोयः मयदेमालोयोयः मयदेमालोयोयः मयदेमालोयोयः मयदेमालोयोयः
 जये नारायणोदधीके पासाधिनो मयदेमालोयोयः नारायणोदधीके पासाधिनो मयदेमालोयोयः
 लोकाश्चतापयानेवे विदिकर्णचक्रभने मयदेमालोयोयः लोकाश्चतापयानेवे विदिकर्णचक्रभने
 उवदायादेहतः घटिर्महद्वैः मयदेमालोयोयः उवदायादेहतः घटिर्महद्वैः मयदेमालोयोयः
 भूतेश्चमयचपावका मयदेमालोयोयः भूतेश्चमयचपावका मयदेमालोयोयः भूतेश्चमयचपावका
 गेविदिदोमिचक्रुदज मयदेमालोयोयः गेविदिदोमिचक्रुदज मयदेमालोयोयः गेविदिदोमिचक्रुदज
 मानवमेतदि सतः पुनरीताः मयदेमालोयोयः मानवमेतदि सतः पुनरीताः मयदेमालोयोयः
 तचिरंस्थित नदयचापने मयदेमालोयोयः तचिरंस्थित नदयचापने मयदेमालोयोयः तचिरंस्थित नदयचापने
 प्रति मयदेमालोयोयः प्रति मयदेमालोयोयः प्रति मयदेमालोयोयः प्रति मयदेमालोयोयः प्रति मयदेमालोयोयः
 तासर्वजनस्तदा महता मयदेमालोयोयः तासर्वजनस्तदा महता मयदेमालोयोयः तासर्वजनस्तदा महता
 योसहपांडवे सदिता मयदेमालोयोयः योसहपांडवे सदिता मयदेमालोयोयः योसहपांडवे सदिता
 जनापिव निवासमकर मयदेमालोयोयः जनापिव निवासमकर मयदेमालोयोयः जनापिव निवासमकर

25

[illegible]

३८

आशु.
१५

29

[illegible]

五

सवित्राय नमः ॥ अथ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ १ ॥ सा दृष्टा दत्तात्रेयः नृणां प्र-
 पितृवत्तः ॥ २ ॥ अथ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ३ ॥ सा दृष्टा दत्तात्रेयः नृणां प्र-
 ने मे प्रकृत्यनुदतीव ॥ ४ ॥ अथ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ५ ॥ सा दृष्टा दत्तात्रेयः नृणां प्र-
 कथं सा स्यादितः ॥ ६ ॥ अथ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ७ ॥ सा दृष्टा दत्तात्रेयः नृणां प्र-
 मया सा विदते महान्तः ॥ ८ ॥ अथ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ९ ॥ सा दृष्टा दत्तात्रेयः नृणां प्र-
 सर्वात्मना तथा ॥ १० ॥ अथ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ११ ॥ सा दृष्टा दत्तात्रेयः नृणां प्र-
 नानयथा पुरा ॥ १२ ॥ अथ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ १३ ॥ सा दृष्टा दत्तात्रेयः नृणां प्र-
 मया सा विदते महान्तः ॥ १४ ॥ अथ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ १५ ॥ सा दृष्टा दत्तात्रेयः नृणां प्र-
 त्रैवा विदते ॥ १६ ॥ अथ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ १७ ॥ सा दृष्टा दत्तात्रेयः नृणां प्र-
 हा ॥ १८ ॥ अथ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ १९ ॥ सा दृष्टा दत्तात्रेयः नृणां प्र-
 भविष्य ॥ २० ॥ अथ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ २१ ॥ सा दृष्टा दत्तात्रेयः नृणां प्र-
 धिष्ठिरमुवाचे देवा आकृतमेतन् ॥ २२ ॥ अथ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ २३ ॥ सा दृष्टा दत्तात्रेयः नृणां प्र-
 नत्ति यन्तपस्तथा ॥ २४ ॥ अथ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ २५ ॥ सा दृष्टा दत्तात्रेयः नृणां प्र-
 होस्तस्तथा नयो ॥ २६ ॥ अथ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ २७ ॥ सा दृष्टा दत्तात्रेयः नृणां प्र-
 वचो न ॥ २८ ॥ अथ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ २९ ॥ सा दृष्टा दत्तात्रेयः नृणां प्र-
 कृते ॥ ३० ॥ अथ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ३१ ॥ सा दृष्टा दत्तात्रेयः नृणां प्र-

अ.प्र.
३३

३३

वक्तुं दयाश्रितिसुयासिचित्तगतं वक्तुं सक्तमित्येव
मवा न सक्तं तत्र श्रुतिमेमनि ॥ यत्तु दहं तस्य गवा कम्प
प्रभित्वा धीसंमपागतः ॥ इदं वक्तुं भयं यत्पते ग
नासत्यसंयता ॥ इदं कष्टं वक्तुं भयं यत्पते ग
पते ॥ तथा तपसि न क्लृप्तं न जयति ॥ न स ह
निष्ठं तत्तु मेव हते पुत्रस्यापि मत्तं न ॥ इथा
थावेपमना कपाय मनिष्ठं न ॥ न तान् य
स्वदिभयादिति चेवाभिवाश्रुती ॥ सक्तं नः पा
स्तस्याः पुत्रेभ्यो यिकपवत् ॥ न चेतां न तपसा
समातिगपयस्वरे ॥ पादकाः ये च उः सक्तं भक्तं ॥ त
दितस्तनः ॥ प्रसादाभावात् ॥ इदं वक्तुं भयं यत्पते ग
नालोपथायिनादयो यथा तत्र कृते मया ॥ वोचरं द
विश्रान्तेन वायुमदेव भयं मत्तं ॥ अथ यः कारयत्त
तत्तस्य तान्भीतिर्नैव न ॥ सक्तं नः ॥ इदं वक्तुं भयं यत्पते ग
वनेनास्ति न भक्तिः ॥ नैव नैव न भयं मत्तं ॥ इति नि
नेकाश्रिते मया ॥ नैव नैव न भयं मत्तं ॥ इति नि
वयादे ॥

३३

[illegible]

35